

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa A. W.

przeciwko Szpitalowi [...].SP ZOZ w W.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 22 czerwca 2021 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 30 stycznia 2019 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami zastępstwa procesowego
pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w W. w sprawie z powództwa A.W. przeciwko Szpitalowi [...].SP ZOZ w W. o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, na skutek apelacji wniesionej przez powódkę oraz wniosku pozwanego o zwrot wyegzekwowanego świadczenia, oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 29 stycznia 2015 r., którym zasądzone od pozwanego na rzecz powódki kwotę 12.180 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, przy czym uznano, że kwota ta została już powódce przez pozwanego wypłacona oraz zasądzone od powódki na rzecz pozwanego kwotę 85.463,02 zł tytułem zwrotu części spełnionego świadczenia, a oddalono wniosek pozwanego w zakresie

żądania zwrotu ustawowych odsetek (pkt 1), umorzył postępowanie w sprawie w zakresie roszczenia o przywrócenie do pracy (pkt 2), zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 227.455,13 zł tytułem zwrotu wyegzekwowanego świadczenia (pkt 3), wydatki w sprawie poniesione w postępowaniu apelacyjnym przejął na rachunek Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W.(pkt 4), odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym (pkt 5).

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę ponownie po uchyleniu jej do ponownego rozpoznania przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 3 października 2017 r., II PK 246/16, na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 27 kwietnia 2016 r., którym zmieniono wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 29 stycznia 2015 r. i przywrócono powódkę do pracy oraz zasądzono na jej rzecz wypłatę wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy, pomniejszoną o kwotę 85.463,02 zł tytułem spełnionego świadczenia. Powódka podtrzymała bowiem powództwo o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy, natomiast cofnęła powództwo w zakresie żądania przywrócenia do pracy z uwagi na spełnienie tego roszczenia i wniosła w tym zakresie o umorzenie postępowania. Pozwany wniosł o zasądzenie od powódki kwoty 264.699,53 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie tytułem zwrotu świadczenia spełnionego przez pozwanego na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 kwietnia 2016 r. Sąd drugiej instancji stwierdził za Sądem Rejonowym, iż rozwiązanie z powódką umowy o pracę w trybie art. 52 k.p. było nieuzasadnione. Sąd uznał natomiast, iż powódce nie przysługiwała ochrona z art. 39 k.p., wobec czego oddalił roszczenie powódki o zasądzenie wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy.

Sąd Okręgowy ustalił, że praca wykonywana przez powódkę na stanowisku pielęgniarki instrumentariuszki w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych w okresie od 1 września 1979 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. była zaliczana do pracy w szczególnych warunkach. Do dnia 31 grudnia 1998 r., tj. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.), powódka w szczególnym charakterze przepracowała 16 lat, 2 miesiące i 25 dni, a także

legitymowała się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 19 lat i 4 miesiące. Powódka nie nabyła zatem uprawnień do przejścia na wcześniejszą emeryturę w wieku 55 lat. Po dniu 31 grudnia 2008 r. praca wykonywana przez powódkę, jako pielęgniarkę instrumentariuszkę nie była już uznawana za pracę w szczególnym charakterze. Dlatego powódka nie nabyła także uprawnień do emerytury pomostowej. Zgodnie z ustaleniami faktycznymi powódka w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę pielęgniarki, następnie starszej pielęgniarki w Bloku Operacyjnym, a od 1 lipca 2009 r. powierzono jej obowiązki pielęgniarki koordynującej Blok Operacyjny z Pododdziałem Pooperacyjnym. Wszystkie operacje wykonywane w Bloku Operacyjnym z Pododdziałem Pooperacyjnym były wykonywane planowo, nie były to warunki ostrego dyżuru. Sąd Okręgowy stwierdził, że wykonywane zabiegi są typowymi zabiegami planowymi, a ich przeprowadzenie nie jest podyktowane nagłą koniecznością ratowania życia pacjenta. Za nieprzydatne uznał opinię główną, jak i opinię uzupełniającą, biegłej, ponieważ nie udzieliła ona jednoznacznej odpowiedzi czy powódka wykonywała pracę w warunkach szczególnych na zajmowanym stanowisku i czy w związku z tym podlegała ochronie wynikającej z art. 39 k.p. W ocenie Sądu Okręgowego powódka nie była objęta ochroną stosunku pracy przewidzianą w art. 39 k.p. Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1924, dalej jako ustawa pomostowa) wprowadzono odmienne definicje i wykazy prac w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy zaliczając do nich m. in. w pkt 24 „prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru”. Począwszy od dnia 1 stycznia 2009 r. możliwość uznania pracy pielęgniarki instrumentariuszki za pracę w szczególnym charakterze jest dużo węższa i ograniczona spełnieniem dodatkowego kryterium w postaci wykonywania tej pracy w warunkach ostrego dyżuru.

Przystępując do oceny zasadności zgłoszonego wniosku restytucyjnego Sąd Okręgowy uznał, że został on skutecznie zgłoszony przez pozwanego. Ponadto w ocenie Sądu w sprawie spełnione były przesłanki żądania przez pozwanego od powódki zwrotu nienależnego świadczenia, skoro po jego wyegzekwowaniu

okazało się, że odpadła jego podstawa. Zdaniem Sądu drugiej instancji powódka powinna liczyć się z obowiązkiem zwrotu wypłaconego świadczenia, tym bardziej, że podczas toczącego się postępowania przed Sądami obu instancji oraz przed Sądem Najwyższym była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który powinien informować powódkę o zaistniałym stanie prawnym związanym z konsekwencjami podjęcia kroków zmierzających do egzekucji świadczenia, które mogło stać się nienależne w przypadku uchylecia wyroku Sądu drugiej instancji, co w tej sprawie miało miejsce.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając ten wyrok w części, tj. w zakresie pkt. 1 i 3 (w zakresie kwoty 97.643,02 zł). Skarżąca w podstawach skargi wskazała na naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1) pkt 24 załącznika nr 2 w związku z art. 3 ust. 3 do ustawy pomostowej, przez jego błędną interpretację, w oparciu o którą Sąd drugiej instancji uznał, że pojęcie „prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru” odnosi się wyłącznie do pracy wykonywanej w systemie ostrodyżurowym, czyli zmianowym, podczas gdy właściwa interpretacja powyższego pojęcia powinna prowadzić do uznania, że pojęcie „ostrego dyżuru” obejmuje także prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii wykonywane w systemie planowym;

2) art. 4 pkt 6 w związku z art. 3 ust. 3 w związku z pkt. 24 załącznika nr 2 ustawy pomostowej, przez ich niewłaściwie zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu przez Sąd drugiej instancji, że powódka nie spełniła łącznie warunków uzasadniających przyznanie jej prawa do emerytury pomostowej, w szczególności przez uznanie, że nie legitymuje się ona wymaganym okresem pracy o szczególnym charakterze, podczas gdy charakter obowiązków zawodowych realizowanych przez powódkę, jako pielęgniarki instrumentariuszki, jednoznacznie wskazuje, na to, iż była to praca o szczególnym charakterze, o której mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych;

3) art. 39 k.p. w związku z art. 57 § 1 k.p. w związku z art. 3 ust. 3 w związku z pkt. 24 załącznika nr 2 ustawy pomostowej, przez ich niewłaściwie zastosowanie

polegające na wadliwym przyjęciu przez Sąd drugiej instancji, iż powódka w momencie wypowiedzania jej umowy o pracę przez pozwanego nie podlegała ochronie przedemerytalnej, o której mowa w art. 39 k.p., a w konsekwencji powyższego, błędne przyjęcie, że nie przysługiwało jej wynagrodzenie za cały okres pozostawania bez pracy, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że powódka spełniała przesłanki uzasadniające przyznanie jej emerytury pomostowej, tym samym, w momencie dyscyplinarnego rozwiązywania z nią umowy o pracę, objęta była ochroną z racji osiągnięcia wieku przedemerytalnego, dlatego też wypowiedzenie umowy o pracę odbyło się z naruszeniem przepisów prawa, co z kolei uzasadniało przyznanie powódce odszkodowania za cały okres pozostawania bez pracy, a co za tym idzie oddalenie w części wniosku restytucyjnego pozwanego.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, tj. w zakresie punktu 1 oraz punktu 3 (w zakresie kwoty 97.643,02 zł) i orzeczenie przez Sąd co do istoty sprawy oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylnie zaskarżonego wyroku w części, tj. w zakresie punktu 1 oraz punktu 3 w zaskarżonym zakresie, i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji. Ponadto złożyła wniosek restytucyjny, w oparciu o który wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 97.643,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia następującego po dniu wydania przez Sąd Najwyższy wyroku co do istoty sprawy, tytułem zwrotu części świadczenia spełnionego przez powódkę na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 30 stycznia 2019 r. oraz o przeprowadzenie dowodu z załączonych dokumentów. Z ostrożności procesowej – na wypadek uznania przez Sąd Najwyższy, że nie zachodzą przesłanki do wydania orzeczenia, co do istoty sprawy – wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka wskazała na istnienie istotnego zagadnienia prawnego wyrażającego się w potrzebie dokonania interpretacji wskazanego w załączniku nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych (pozycja 24) pojęcia „prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru”,

jako że wyjaśnienie istoty „pracy w warunkach ostrego dyżuru” uzasadnione jest okolicznością różnorodnego interpretowania tego pojęcia przez sądy powszechne (na ogół w sposób sprzeczny ze sobą). Zdaniem skarżącej wymaga tego interes społeczny, bowiem za niedopuszczalną należy uznać, sytuację, w której uprawnienia emerytalne pracownika uzależnione są od spełnienia przesłanek uregulowanych przy użyciu pojęć niedookreślonych, pozwalających na niedopuszczalny luz interpretacyjny sądów i organów, a takim niewątpliwie jest pojęcie pracy „w warunkach ostrego dyżuru”.

Skarżąca powołała się również na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, polegających na odmiennym (często w sposób zasadniczo sprzeczny ze sobą) interpretowaniu przez sądy powszechne (także przez Sądy orzekające w niniejszej sprawie) wskazanego w załączniku nr 2 do ustawy pomostowej (pozycja 24) i zarazem newralgicznego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych i pracowniczych pojęcia „prac personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplinach zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2

k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na dwóch spośród wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłankach, tj. występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego konieczne jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto, istotnym zagadnieniem prawnym w rozmiennieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa.

W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Powołanie się na tę przyczynę kasacyjną zakłada więc nie tylko wskazanie przepisu prawa i stwierdzenie, że - w ocenie skarżącego - wywołuje on wątpliwości. Konieczne jest również wykazanie, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, LEX nr 2497706), a w szczególności przytoczenie i poddanie analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319).

Skarżąca nie zdołała jednak wykazać występowania w sprawie wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zdaniem skarżącej, w niniejszej sprawie, w której w zakresie roszczenia o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy sporna była kwestia korzystania z ochrony przewidzianej w art. 39 k.p., rozważenia wymaga kwestia, czy w odniesieniu do pracy o szczególnym charakterze wymienionej w punkcie 24 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych pod pojęciem pracy „w warunkach ostrego dyżuru” należy także rozumieć pracę wykonywaną w systemie planowym, gdyż również w tym przypadku, zachodzi ryzyko zajścia zdarzenia, które powoduje konieczność udzielania świadczeń zdrowotnych w trybie nagłym. Sugerując potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podniosła, iż ma to znaczenie dla ustalenia jednolitych zasad wyrokowania w podobnych sprawach. Przedstawiona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania kwestia sprowadza się w istocie do pytania o prawidłowość zastosowania w sprawie wskazanych przepisów prawa ubezpieczeń społecznych.

W tym kontekście przypomnieć trzeba, że prace o szczególnym charakterze zostały zdefiniowane w art. 3 ust. 3 ustawy pomostowej i wyliczone w załączniku nr 2 do tego aktu. Stosownie do definicji zawartej w art. 3 ust. 3 tej ustawy prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrożający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 r., II UK 386/17, LEX nr 2591129). Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażanym w orzecznictwie wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i jego jakość mogła obniżyć się z wiekiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2017 r., I UK 472/16, LEX nr 2428814; z dnia 11 grudnia 2018 r., II UK 386/17, LEX nr 2591129; z dnia

9 maja 2019 r., III UK 115/18, LEX nr 2681237 czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2020 r., III UK 215/19, LEX nr 3176580). Wykładnia art. 3 ust. 3 tej ustawy nie może odbywać się w oderwaniu od wykazu stanowiącego załącznik do niej. W orzecznictwie zauważono, że porównanie definicji ustawowych, jak również katalogów prac zaliczanych do poszczególnych kategorii, pozwala na stwierdzenie, że o ile w pierwszym przypadku możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę uzasadniona jest bardziej względami interesu indywidualnego pracownika, który wykonuje pracę w warunkach szczególnie negatywnie wpływających na stan jego zdrowia, o tyle w przypadku prac o szczególnym charakterze definicja kładzie nacisk na szczególną odpowiedzialność pracownika, związaną z wykonywanymi czynnościami. W tym zatem przypadku dominującą rolę odgrywa raczej czynnik interesu publicznego - ochrony innych osób przed niebezpieczeństwem związanym z faktem, że pracownik, który wykonuje te szczególnie odpowiedzialne czynności może nie mieć już należytej sprawności psychofizycznej, ze względu na jej naturalne obniżenie podyktowane wiekiem (zob. np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 listopada 2010 r., III SA/Lu 243/10, LEX nr 653544 czy wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 września 2011 r., I OSK 422/11, LEX nr 1103998). Za prace o szczególnym charakterze uznane zostały zgodnie z punktem 24 załącznika nr 2 do ustawy pomostowej „prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru”, w nawiązaniu do której to regulacji skarżąca konstruuje zagadnienie prawne. Zgodnie z dokonanyymi przez Sąd Okręgowy ustaleniami w sprawie skarżąca nie wykonywała tego rodzaju pracy.

Podkreślenia wymaga, że kwestia oceny, czy praca odbywała się w „w warunkach ostrego dyżuru” ma związek z ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2020 r., I UK 307/19, LEX nr 3152874). Pytanie skarżącej sprowadza się zatem do stosowania prawa w indywidualnej sprawie. Ponadto zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr

52571; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2019 r., II PK 330/17, LEX nr 2609145). Odnosząc się do tego, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. praca pielęgniarki instrumentariuszki, wykonywana przez powódkę, nie była już uznawana za pracę w szczególnym charakterze, a możliwość uznania tej pracy za pracę w szczególnym charakterze jest dużo węższa i ograniczona spełnieniem dodatkowego kryterium w postaci wykonywania tej pracy w warunkach ostrego dyżuru, Sąd Okręgowy skoncentrował się nie tyle na problematyzowanej w uzasadnieniu wniosku kwestii wykonywania tej pracy w systemie zmianowym bądź planowym, ale na tym, iż powódka uczestniczyła w zabiegach operacyjnych, których przeprowadzenie nie było podyktowane nagłą koniecznością ratowania życia pacjenta. Sąd Okręgowy ustalił, że powódka brała udział w operacyjnych zabiegach planowych, trwających od 15 minut do godziny, o niskim stopniu trudności. W przeważającej mierze brała udział w operacjach zeza zbieżnego i rozbieżnego, usunięciu gradówek powiek, usunięciu migdałka gardłowego, operacjach związanych z leczeniem wnętrostwa, operacjach wodniaków jąder, operacjach spodziectwa, operacjach plastycznych przepukliny pachwinowej, operacjach nacięcia przepukliny. Sąd odwoławczy stwierdził, że zabiegi te były typowymi zabiegami planowymi, a ich przeprowadzenie nie było podyktowane nagłą koniecznością ratowania życia pacjenta. W związku z czym przyjął, że skarżącej nie przysługiwała ochrona z art. 39 k.p.

Z wyżej wskazanych powodów w sprawie nie występuje również potrzeba wykładni przepisów prawnych. Przedstawione w skardze wątpliwości interpretacyjne nie spełniają bowiem wymogów przewidzianych dla przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Brak też powoływanej przez skarżącą rozbieżności w orzecznictwie sądów. Jak autor skargi kasacyjnej sam trafnie zauważa według ugruntowanego poglądu judykatury rozbieżności, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., nie należy utożsamiać z odmienną oceną prawną wyrażoną przez sądy w jednostkowej sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., I PK 557/02, LEX nr 79070; z dnia 16 lutego 2007 r., I CSK 18/07, LEX nr 1001233; z dnia 6 lutego 2014 r., I PK 248/13, LEX nr 1646084; z dnia 13 stycznia 2015 r., V CSK 353/14, LEX nr 1628961 i z dnia 12 grudnia 2018 r., I UK 474/17, LEX nr 2591579). Odnosząc się natomiast

do powoływanych przez skarżącą orzeczeń sądów powszechnych w innych sprawach zauważyć należy, że rozbieżności w orzecznictwie uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie można utożsamiać z wielokierunkowością stosowania prawa, uzasadnioną bogactwem różnorodnych stanów faktycznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016 nr 2, poz. 29 czy z dnia 15 stycznia 2019 r., II PK 330/17, LEX nr 2609145). O rzeczywistych rozbieżnościach w judykaturze można mówić tylko wówczas, gdy brak zgodności rozstrzygnięć dotyczy takich samych lub bardzo zbliżonych stanów faktycznych, czego skarżąca nie wykazała powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Natomiast zastosowanie prawa w konkretnej sprawie to domena podstawy przedsądu wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., której to podstawy skarżąca nie powołuje w skardze kasacyjnej.

Przede wszystkim nie można jednak pominąć, na co trafnie zwraca uwagę pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną, że wynagrodzenie za okres pozostawania bez pracy - czyli za okres, w którym pracownik nie był zatrudniony u pozwanego pracodawcy – jest skorelowane z roszczeniem o przywrócenie do pracy. Stąd podstawową przesłanką nabycia prawa do wynagrodzenia w trybie przewidzianym w art. 57 § 1 k.p. jest podjęcie pracy w wyniku prawomocnego orzeczenia przywracającego pracownika do pracy wskutek niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia.

W tym kontekście Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 października 2017 r., II PK 246/16, wydanym w tej sprawie na skutek skargi kasacyjnej pozwanego, stwierdził, że obowiązkiem Sądu odwoławczego jest rozważenie czy celowym jest przywracanie do pracy pracownika, którego stosunek pracy po wyroku przywracającym do pracy został następnie rozwiązany z innych przyczyn. Przypomnieć w tym miejscu trzeba, że wyrok Sądu Rejonowego z dnia 27 października 2011 r. przywracający powódkę do pracy u pozwanego i zasądzający wynagrodzenie za cały okres pozostawania bez pracy, utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 6 kwietnia 2012 r., został uchylony wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2013 r., II PK 267/12, a ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 29 stycznia 2015 r.

zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 12.180 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę. Kodeks pracy wobec niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia w art. 56 stanowi, że pracownikowi, z którym rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie, przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowanie, a tylko pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, przysługuje wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. Takiego skutku nie odnoszą zaś orzeczenia wydane w tej sprawie, które następnie zostały uchylone przez Sąd Najwyższy. *Summa summarum*, roszczenie o wynagrodzenie za okres pozostawania bez pracy może być dochodzone jedynie po prawomocnym przywróceniu pracownika do pracy, a takiego waloru nie posiada wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 29 stycznia 2015 r. ani też zaskarżony skargą kasacyjną wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 30 stycznia 2019 r.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, rozstrzygając o kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej na podstawie art. 102 k.p.c.